

66. SETKÁNÍ | 21. září 2019

ANOTACE

HLAVNÍ SEKCE

| Co je to blízce příbuzný jazyk a co to znamená učit ho?

Prof. PhDr. Hana Gladkova, CSc. | FF UK

Proč a jak se měří příbuznost jazyků? Jak vypadá mezijazyková komunikace mezi nositeli blízce příbuzných jazyků? Jaká specifika má akvizice blízce příbuzného jazyka? Liší se vyučování blízce příbuzného jazyka jako L2 a proč? Co z toho vyplývá pro učitele (nebo tvůrce didaktických pomůcek)?

| Specifika jazykových chyb v češtině u nositelů blízce příbuzných jazyků. Interference gramatického systému – jak se vyhledávají interferenční „slabá místa“ (porovnání gramatického testu a CHRUPu)

Mgr. Marija Simeunović Skvorcova | Doktorandka oboru Slovanské filologie FF UK

Na základě gramatických testů a esejí, které nám pro výzkumné účely poskytli rodilí mluvčí ruštiny, srbštiny a ukrajinštiny, představím nejčastější chyby respondentů v češtině. Ukážu, jaké jsou možnosti vyžití databáze CHRUP pro výuky češtiny.

| Specifika osvojování českých reflexivních sloves polskými a ruskojazyčnými mluvčími

Mgr. Kateřina Romaševská, Ph.D. | FF UK

Příspěvek se zabývá otázkou, jak polsky a rusky mluvící cizinci používají česká reflexivní slovesa ve svých psaných projevech. Na základě analýzy chyb v jejich esejích podává klasifikaci těchto chyb a zkoumá frekvenci jejich jednotlivých typů. Prostřednictvím statistické analýzy zjišťuje, zda jsou rozdíly v užívání reflexivních sloves mezi polsky a rusky mluvícími studenty. Rovněž na základě existujících teoretických popisů zkoumá, zda tyto rozdíly lze vysvětlit vlivem jejich mateřského jazyka.

PREZENTACE MATERIÁLŮ

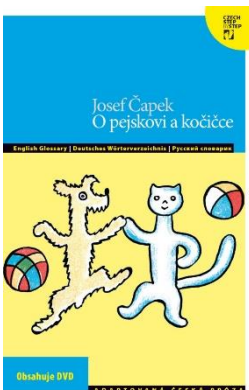
| Simple Czech – české reálie pro studenty na úrovni B1 | Mgr. Erika Čapková

V krátkém příspěvku představím budoucí výstup grantu Ministerstva kultury NAKI: „Abeceda českých reálií. Elektronická databáze českých reálií a lingvoreálií češtiny“. Součástí databáze jsou také texty z oblasti českých reálií, které v rámci sekce Simple Czech jazykově adaptujeme pro úroveň B1. Jedná se tedy o nový zdroj materiálů vhodných jak jako doplněk výuky, tak k samostudiu. V příspěvku naznačím možnosti, jak lze s texty pracovat, a kromě toho také kolegy vyzvu ke spolupráci při pretestaci v poslední čtvrtině roku 2019.

Druhý díl ilustrovaných slovníků (česko-anglický/ukrajinský/vietnamský) navazuje na první díl a rozvíjí terminologii v dalších oblastech každodenního života. Jako první díl je určen mluvčím, kteří si chtějí rozšířit slovní zásobu a lépe se orientovat v typicky českých reáliích. Ve slovníku se tak vedle spisovných hesel objevují i běžně užívané hovorové výrazy. Slovník ale mohou využít i studenti nebo samouci jako doplňkový zdroj slovní zásoby při výuce v jazykových kurzech. Přes 1800 hesel se tu čtenáři představuje prostřednictvím barevných fotografií. <http://www.dolanski.cz/>

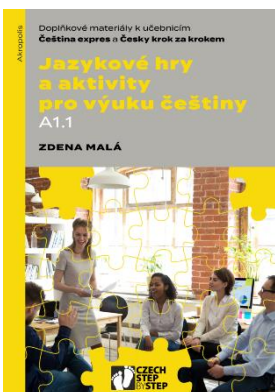
| Adaptovaná česká próza: O pejskovi a kočičce | Mgr. Silvie Převrátilová

Další kniha z edice Adaptovaná česká próza. Obsahuje deset veselých příběhů, které zná několik generací českých dětí. Pejsek a kočička jsou kamarádi, bydlí spolu v domečku a chtějí dělat všechno jako lidé: myjí podlahu, slaví svátky a narozeniny, pečou dort, jdou na výlet a na návštěvu. Texty jsou zjednodušené tak, aby se s nimi mohli seznámit studenti češtiny jako cizího jazyka na úrovni A1. Vyprávění doplňují známé ilustrace Josefa Čapka. Součástí publikace je také DVD se šesti populárními filmy o pejskovi a kočičce.

Publikace obsahuje také jazyková cvičení k textům a k filmům, česko-anglicko-německo-ruský slovníček a klíč ke cvičením. Audio nahrávky textů najdete na webu www.czechstepbystep.cz.

| Jazykové hry a aktivity pro výuku češtiny A1.1 | PhDr. Zdena Malá

Publikace je inovované a podstatně rozšířené vydání starší stejnojmenné příručky. Obsahuje více než 60 her a jejich variant a osvojovacích aktivit k procvičení slovní zásoby a gramatických struktur na jazykové úrovni A1.1 podle Společného evropského referenčního rámce. Většina her a aktivit je všeobecně známá (puzzle, domina, pexesa, lodě, karetní hry Kvarteto, Prší, Černý Petr, různé deskové hry a křížovky) a vhodná pro dospělé i děti. Velkou předností publikace je přehledné a praktické grafické zpracování, které vyučující češtiny jako cizího jazyka ocení ve své každodenní praxi. Každá hra nebo aktivita sestává ze dvou částí, kopírovatelného pracovního listu formátu A4 a podrobného popisu postupu.

PRÁCE STUDENTŮ A ABSOLVENTŮ

| Srovnání české a ruské deklinace podstatných a přídavných jmen se zaměřením na výuku češtiny pro cizince | Mgr. Karel Kulich, Ph.D. | Vysoká škola hotelová, P8

Jádro předkládané disertační práce tvoří dva výzkumy. Jde jednak o srovnávací synchronní i diachronní analýzu ruského a českého deklinačního systému, jednak o analýzu problémů, které se objevují u ruskojazyčných cizinců při osvojování české deklinace substantiv a adjektiv (v oblasti formální morfologie, tj. paradigmaticky). Vybrané praktické aplikace obou analýz jsou prezentovány v návrhové části, tj. v poslední, 6. kapitole, nicméně zřetel k lingvodidaktické aplikaci je přítomen ve všech částech práce. Hlavním výstupem srovnávací analýzy obou deklinačních systémů je návrh souhrnné deklinační tabulky. Tabulka existuje ve dvou základních modifikacích. Simplifikovaná varianta pro úroveň A1 podle SERR využívá nejzákladnější deklinační typy a podtypy a tradiční vzorové výrazy. Rozšířená varianta pro úroveň B1 se vyznačuje větším počtem deklinačních typů, podtypů a vzorových výrazů. Výše uvedená analýza byla prováděna na základě terénního

i korpusového výzkumu variability pádových tvarů v mezijazyce cizinců s prvním jazykem ruštinou a dosaženou úrovní znalosti češtiny B2 podle SERR. Šlo o vnitřně homogenní skupinu vysokoškolských studentů nefilologického zaměření. Hlavní výstupy jsou opět dva. První výstup představuje tabulkový přehled všech variant pádových tvarů, které byly zjištěny v testech a následné porovnání vybraných pádových tvarů s tvary obsaženými v akvizičním korpusu CzeSL-SGT. Druhým výstupem je tabulka shrnující kategoriální okruhy chybných pádových tvarů, které byly zjištěny jak v testech, tak ve zmíněném korpusu (při zúžení výběru na sledovanou cílovou skupinu).

Ú§))))WORKSHOPY

| WORKSHOP (A): Čeština pro srbsky, chorvatsky a bosensky mluvící studenty – případy a příklady z praxe | Mgr. Sandra Vlainić | FF UK, ÚJOP UK Praha-Albertov

Workshop nám představí, na jaké potíže a nedorozumění během osvojování češtiny může narazit student, jehož mateřština je srbština, chorvatština či bosenština. Jaká je nabídka výukových materiálů, co se osvědčilo, co naopak ne. Ukážeme i vtipnou stránku, kterou může způsobit mezijazyková homonymie.

| WORKSHOP (B): O pejskovi a kočičce – práce s texty a videem |

Mgr. Silvie Převrátilová | FF UK

Workshop ukáže možnosti práce s texty a videem publikace Adaptovaná četba: O pejskovi a kočičce.

| WORKSHOP (C): Slovinština pro začátečníky – minilekce |

Mgr. Magda Lojk | Unierza v Ljubljani, Filizofska fakulteta + FF UK

Ve workshopu zkusíme, kolik slovinštiny se můžeme naučit za hodinu a kolik češtiny jako metajazyka při výuce potřebujeme.

| WORKSHOP (D): Návčik řečovčých dovedností u mluvčích s ruštinou a ukrajinštinou |

Mgr. Eva Hovorková, Ph.D. | JU České Budějovice

Příspěvek ukazuje, jak fungují kurzy češtiny pro cizince v Centru pro integraci cizinců, konkrétně se zaměřuje na Ukrajince a Rusy, kteří kurz navštřevují. Zabývá se následujícími otázkami: jací lidé kurz navštřevují (tj. věk, vzdělání)? Jakou mají motivaci se jazyk učít? Co jim dělá při učení největší problémy (gramatika, výslovnost, přízvuk)? Pomáhá jim příbuznost slovanských jazyků (pokud ano, jak)? Jak nacvičují jazykové dovednosti (poslech rádia, TV, komunikace s rodilým mluvčím)? Jaké jsou výsledky při nabytí řečovčých dovedností? Jakou roli hraje to, zda je učitel schopen mluvit rusky? Porovnání s účastníky kurzu, kteří mluví jiným jazykem než slovanským.

| WORKSHOP (E): Vduchu sy žikam, bude lip, aneb Jak Ukrajinci osvojují češtinu

Mgr. et Mgr. Jana Macurová, Ph.D. | PedF UJEP

Ukrajinci jsou nejpočetnější skupinou cizinců v ČR. Při své integraci do české společnosti sice nemusí překonávat tak vysokou kulturní a jazykovou bariéru, jako je tomu v případě arabských nebo vietnamských mluvčích, nicméně i oni potkávají na cestě ke správné a plynulé češtině nejrůznější překážky a nesnáze. Po krátkém úvodu do sociolingvistického profilu Ukrajinců v ČR se zaměříme na specifika výuky zmíněné cílové skupiny. Představíme základní učebnice češtiny, dostupné dnes ukrajinským studentům. Uvedeme hlavní společné a odlišné rysy českého a ukrajinského jazyka. Hlavním úkolem workshopu bude analýza typických chyb Ukrajinců v česky psaných textech na materiálu terénního výzkumu, který probíhal na území ČR a Ukrajiny. Ve společné diskusi se pokusíme zformulovat konkrétní doporučení pro výuku této cílové skupiny.